Пам'ятайте про Україну!

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація: "Svoboda" 30 Montgomery Street Jersey City, N.J. 07302
Телефони: (201) 434-0237 (201) 434-0807 (201) 434-3036
УНСоюз: (201) 451-2200

РІК XCII. Ч. 74. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 20-го КВІТНЯ 1985 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, SATURDAY, APRIL 20, 1985 No. 74. VOL. XCII.

Сестра Кляра продовжує кампанію за поширення коледжу

Сестра Мірям Кляра під час відвідин у Владики Роберта Москаля.

Парма, Огайо. — Відбуваючи свої поїздки до епархів УКЦ в ЗСА, президент Менор Джуніор коледжу, сестра Мірям Кляра, ЧСВВ, відвідала в дні 5-го березня Єпископа Епархії св. Йосафата Роберта Москаля та відбула з ним сердечну і вичерпну розмову.

Владика Р. Москаль, заслухавши плянів розбудови та закріплення Менор Джуніор коледжу у Дженкінтавні, Па., обіцяв піддержку та допомогу, таку як це обіцяли інші владики.

Відвідини сестри Мірям Кляри у поодиноких єпископів ЗСА затіснила зв'язки з тим українським католицьким коледжом і епопуляризувала його розбудову серед великої католицької громади в ЗСА.

Вийшла книжка про Волинь

Вінніпеґ, Манітоба. — Із Видавництва Інституту Дослідів Волині і Товариства „Волинь" ч. 52 минулого року появився том перший 600-сторінкової люксусової у твердій обгортці книжки в опрацюванні мґра Олександра Цинкаловського п.з. „Стара Волинь і Волинське полісся" (Краєзнавчий словник — від найдавніших часів до 1914 року). Видавнича Колеґія Інституту Дослідів Волині і Т-ва „Волинь": д-р Ю. Мулик-Луцик, д-р С. Радчук, інж. І. Онуфрійчук, протоієрей С. Кіцюк, ред. М. Подворняк, д-р І. Тарновецька та протоієрей д-р С. Ярмусь. Редактори: Ред. М. Подворняк і академік Ф. Ф. Онуфрійчук. Обкладинка Марійки Скульської.

Як пише про цей словник від Видавництва М. Дубеньчук — „У книжці 'Стара Волинь і Волинське Полісся' не тільки подані самі сухі енциклопедичні назви міст та сіл, але в ній ви знайдете багато дуже цінних і рідкісних знимок, на яких ви, наприклад, побачити гору Бону в Крем'янці, побачити Берестечко і церкву-пам'ятник на місці битви козаків з поляками в 1651 році. Побачите замок у місті Дубні, побачите знімки багатьох церков, різних пам'ятників, які в минулому стояли на нашій землі, побачите знімки багатьох озер, річок, а все це, знайте і ніколи не забудьте — це ваша земля, ваша дорога Волинь!"

Цей перший том про Волинь можна вже тепер замовляти в ціні 35 долярів, а можна вже й сьогодні виписувати і другий том цієї книжки, який вже друкується. Адреса, на яку слід звертатися за книжкою: Research Institute of Volyn, Box 606, Winnipeg, Man. R3C 2K3 Canada.

КРАЙОВИЙ З'ЇЗД УПС ВІДЗНАЧИТЬ 20-ЛІТТЯ

Черговий Крайовий з'їзд Українського Патріярхального Товариства в ЗСА відбудеться в суботу, 4-го травня ц.р., у Філядельфії в приміщеннях парафії св. Архистратига Михаїла, при 103 Фокс Чейс Рд. Реєстрація розпічнеться в 9-ій год. вранці, а в год. 10-ій відкривається з'їзд.

УПС має членство в понад 40 місцевостях в Америці і входить в Українське Патріярхальне Світове Об'єднання (УПСО). Одною з наглядних діяльностей патріярхального руху є журнал „Патріярхат" під редаґуванням Миколи Ґаліва і адміністрацією д-ра Володимира Пушкаря. Крайові з'їзди відбуваються щодва роки для перегляду діяльности, виміни думок, плянування, як також вибір нової Крайової управи.

Цього року сповняється 20 років праці зорганізованого патріярхального руху.

Ділова частина з'їзду проходитиме під час дня, а відзначення 20-ліття УПС в ЗСА із святковою програмою і вечерею буде увечорі. На год. 6-ту запляновапий коктейл, 7-ма година вечеря в Українському Освітньо-Культурному Центрі при 700 Сідар Рд. Зголошення на святочну вечерю приймає д-р Володимир Процюк, 5211 North 9th St., Philadelphia, Pa 19141. Квитки на вечерю по 20 дол. від особи, 35 дол. від подружжя. Д-р Процюк очолює Діловий комітет з'їзду.

Почесний комітет відзначення 20-ліття складається з усіх попередніх голів УПС, а саме: д-р Богдан Лончина, ред. Василь Качмар, д-р Рома Навроцька (заступає св. п. д-ра Мирослава Навроцького), ред. Василь Пасічняк і д-р Зеновій Ґіль. На відзначення 20-ліття запрошується всі крайові організації та місцеві представництва Філядельфії і околиці.

Слід також пригадати, що цього року минає 10 років від того часу, коли св.п. Патріярх Йосиф прийняв титул Патріярха.

Крайова управа з головою інж. Олександром Пришляком закликає і запрошує зацікавлене релігійними справами мирянство взяти участь у нарадах з'їзду, як також у святочному відзначенні 20-ліття УПС.

З нагоди наміченого з'їзду Крайова управа закликає до побільшення членства для обнови і посилення праці патріярхального руху.

Відбулися Збори членів Оселі „Київ"

Бавнд Брук, Н. Дж. (І.П.). — В суботу, 30-го березня, тут відбулися Річні збори членів одумівської Оселі „Київ", яка розташована в стейті Ню Йорк біля містечка Аккорд, в мальовничій частині гірської околиці Кетскилл.

Збори вислухали звітів уступаючої Управи та Контрольної комісії за 1984 рік. Після ділової дискусії та обміну думками вибрано нову Управу на наступні два роки в такому складі: Віктор Кирейко - голова, М. Шалденко - заступник голови, К. Приходько - секретар, Є. Євсевський - фінансовий референт, М. Юрченюк - господар, М. Іваницький та О. Богда - вільні члени. ГРКСВ ОДУМ делеґує двох членів від себе.

З огляду на те, що Оселя не побудована на прибуткових засадах, вона постійно потребує фінансової допомоги від української громади. Особливо тепер є нагла потреба грошей для оплачення податків та приготування Оселі до відкриття літніх відпочинково-виховних таборів.

Адрес Оселі ODUM Resort Center, Inc., RFD №1, Box 40 Accord, N. Y. 12404.

Китайсько-совєтські відносини не поправляються

Пекін, КНР. — Пресові аґентства і кореспонденти інформують з Пекіну, що відносини між двома великими державами, тобто Китайською Народною Республікою і Совєтським Союзом не поправляються і ситуація далі залишається напруженою не зважаючи на переговори, які якраз тепер відбуваються в Москві.

Розмовляючи з бельгійським журналістом, некоронований лідер Китаю Денґ Шіаопінґ заявив, що серйозні розмови можуть розпочатися щойно після того, як совєтські керівники підтримають вимогу КНР про виведення з Камбоджі в'єтнамських військових частин і виповнять інші вимоги поставлені китайськими представниками під час п'ятої зустрічі у Пекіні. Теперішні, шості з черги переговори у Москві, покищо не заторкували цих драстичних справ до яких, між іншим, належать виведення совєтських окупаційних військ з Афганістану, зменшення прикордонних військ на китайсько-совєтському кордоні і зупинення систематичної прикордонної аґресії в'єтнамських частин на китайські поселення.

Між іншим, пресові аґентства повідомили, що тепер Ганой сконцентрував на китайсько-в'єтнамському кордоні, зокрема на відтинку провінції Юнянь, велику кількість війська, яка переходить 600,000 вояків та чимало модерної, доставленої Москвою зброї, зокрема ракет і джетових літаків типу МІҐ-23.

Згідно з опінією Шіаопінґа, лідери Совєтського Союзу могли б дуже скоро полагодили обидві вимоги, тобто виведення в'єтнамських військ з Камбоджі і зменшення напруження на в'єтнамсько-китайському кордоні, якщо б вони цього

(Закінчення на стор. 4)

СОВЄТИ ПРИЗНАЮТЬСЯ ДО ПОМИЛКИ

Вашінґтон. — Речник Державного департаменту заявив, що у переговорах між американським ґенералом Ґленном Отісом, головним командиром американських частин в Европі, і совєтським ґенералом Михайлом Зайцевим, головним командиром совєтських військ у Східній Німеччині, совєти фактично призналися до помилки вбивства майора Артура Ніколсона совєтським вояком і устами згаданого ґенерала, заявили, що в майбутньому вони не вживатимуть сили у подібних випадках. Більше того, вони погодилися виконати другу вимогу ЗСА, тобто заплатити відшкодування родині застреленого і приобіцяли прилюдно вибачитись за вбивство.

Обидва згадані ґенерали дискутували також справу, як в майбутньому оминути такі випадки, які тільки погіршують відносини між З'єднаними Стейтами Америки і Совєтським Союзом. Очевидно, Державний департамент не подає у звідомленні подробиць з переведеної розмови і не каже з чиєї ініцятиви така зустріч відбулася. Політичні спостерігачі однак здогадуються, що розмову ініціювали американці, а совєти радо погодилися на зустріч, враховуючи теперішні заходи Москви поліпшити зв'язки із ЗСА і не затроювати політичної атмосфери напередодні можливої зустрічі на вершинах.

У звідомленні Державного департаменту тільки говориться, що розмови тривали чотири й пів години у Потсдамі в приміщенні американської місії у Східній Німеччині, у якій працював застрелений майор А. Ніколсон. Речник Департаменту крім того заявив, що обидва ґенерали погодились, що їхні розмови треба вважати тільки вступними і що дальші зустрічі є конечно потрібні для вияснення багатьох справ. „Сьогодні ще зарано говорити про успіхи чи неуспіхи цієї розмови, — заявив речник Державного департаменту, — але вже саме публічне запевнення про незастосування сили у подібних випадках в майбутньому вказує на те, що Москва вирішила змінити тактику поведінки і не завогнювати існуючої ситуації. Справа перепросин і відшкодування вимагатиме ще дальших розмов.

Державний секретар Джордж Шулц і совєтський амбасадор до ЗСА Анатолій Добринін були передвісниками згаданої зустрічі, бо рішення про зустріч головних командирів запало у Вашінґтоні під час розмови Шулца з Добриніном. Секретар Департаменту оборони Каспар Вайнберґер натомість дораджував почекати із зустріччю, поки Москва не вибачиться за випадок в такій чи іншій формі.

В СВІТІ

ФРАНЦІЯ ПІДТРИМАЛА західні делеґації в Організації ОН для справ освіти, науки і культури (ЮНЕСКО), які вже від довшого часу домагаються радикальних змін, особливо після резиґнації заступника директора цієї організації Джералда Болля. Він виявив багато закулісних справ, про які не знали членські держави ЮНЕСКО. Досі ця установа, на втриманні якої членські держави витрачали великі суми, вела і веде просовєтську політику в кожному відношенні, включно до звеличання Владіміра Леніна і пропаґування совєтських видань.

ГРЕЦЬКІ ОПОЗИЦІЙНІ політичні партії критикують прем'єр-міністра Андреаса Папандреу і кажуть, що його соціялістичний уряд веде Грецію до катастрофи. Папандреу, беручи до уваги критику його лідерами партії і провідними членами громадських організацій, заявив в середу, 17-го квітня ц.р., кореспондентам, що він носиться з думкою проголосити парляментарні вибори скоріше як передбачалось. Політичні спостерігачі думають, що такі вибори в Греції відбуватимуться в червні цього року.

РАДА БЕЗПЕКИ Об'єднаних Націй вирішила продовжите реченець перебування збройних сил ОН в Ливані на шість місяців. Цей мировий корпус ОН перебуває на Близькому Сході від 1978 року. Речник Ради Безпеки заявив генеральному секретареві цієї міжнародної організації Гавіє Перезові де-Куеярові, що він має право втримувати в Ливані мировий корпус, який складатиметься з 6,000 вояків походженням з різних країн. За продовженням мандату голосувало 13 держав, членів Ради Безпеки. Проти голосували представники СССР і УССР.

ВІЙСЬКОВІ ЧАСТИНИ, які вмаршували були до Анґолі два роки тому для підтримки антикомуністичних повстанців, покинули південну частину Анґолі і перенеслися до сусідньої країни Намібії. Президент Південної Африки Петер Бота, який має багато клопотів з расовим заворушенням у власній країні, зустрівся з лідерами політичних партії Намібії і перевів з ними розмови на тему встановлення спеціяльної урядової комісії, завданням якої буде приготовити перебрання адміністрації і проголошення Намібії самостійною і незалежною від Південної Африки державою. В цій справі Бота плянує виступити з окремою заявиою в кінці цього тижня.

ВІЙСЬКОВА ХУНТА СУДАНУ, яка недавно перехопила владу в тій країні, запропонувала комуністичному урядові в Етіопії, що Судан перестане допомагати антикомуністичним повстанцям у двох північних провінціях Етіопії - Ерітреї і Тіґре, якщо Етіопія перестане допомаґати силам спротиву в Судані. Одним словом, комуністичний уряд в Аддіс Аббаба і соціялістична військова хунта в Картуні збираються торгувати людьми й ідеями, за які вони змагаються, - кажуть політичні спостерігачі. Речники повстанців заявили, що вони ніколи не зрезигнують зі своїх цілей, не зважаючи на спекуляції лідерів Етіопії і Судану. Вашінґтон покищо не зайняв до цієї справи становища, але у політичних колах сподіваються, що Державний департамент ЗСА ніколи не буде підтримувати такої ідеї. Очевидно, повстанці будуть змушені шукати інших шляхів допомоги, якщо Судан дійсно заборонить всю їхню діяльність на своїй території. У цьому випадку у великій мірі багато залежатиме від постави ЗСА й інших індустріяльних західніх країн, які допомагають Суданові.

РАПТОВА ЗМІНА совєтських лідерів і совєтської пропаґанди у відношенні до Заходу і манагання привернути престиж та „відполірувати" її шорстку політику, не відноситься до внутрішніх відносин в СССР, - кажуть політичні спостерігачі. Знавці підсовєтської проблематики твердять, що сьогодні в концтаборах, тюрмах і у так званих психіятричних заведеннях КҐБ перебуває понад п'ять мільйонів людей. Принаймні дев'ять дисидентів і членів рухів спротиву раптово „померли" в концтаборах або на „вільному поселенні". Тепер Москва намагається продовжити реченці тим політичним в'язням, яким вони кінчаються, і арештує кожного хто має критичну до режиму думку.

Космічний корабель „Дискавері" повернувся на землю

Кейп Каневерел, Фла. — У пятницю вранці, 19-го квітня ц.р., причалився на землю космічний корабель „Дискавері", останній полет якого був повний несподіванок і комплікацій. Корабель перебув у просторах тиждень, два дні довше як було пляновано, з уваги на різні труднощі, що їх зазнали астронавти.

Завдання астронавтів було запустити два сателіти для комунікації. Один був призначений для Канади, а другий для Департаменту оборони. Канадійський сателіт висадився правильно, але „Лізан 3" відразу завів і помимо всіх зусиль астронавтів залишився в просторах без найменшої сили.

Але астронавти мали успіх у різних інших завданнях, передусім біологічного і медичного характеру. Вони випробували медичні досліди, метою яких є випродукувати новий лік, який краще буде контролювати недугу, що її викликує рух в просторі.

Президент Роналд Реґен перевів в четвер, 18-го квітня телефонічну розмову із залогою космічного корабля і висловив їм своє признання за виконання завдань, які вони мали, а рівночасно взивав сенатора Джейка Ґарна, першого члена залоги, що належить до законодавчого тіла, щоб повернувся до Вашінґтону своєчасно та міг у Сенаті голосувати над справою фінансової допомоги для повстанців у Нікараґуа. Інші члени залоги висловлювалися про присутність сенатора Дж. Ґарна дуже прихильно і хоч він перші два дні лету терпів, як сам признає, на нудоти, він виконував усі призначені йому завдання і був захоплений своїми переживаннями.

У пресовій конференції астронавти, між якими була жінка д-р М. Реа Седдон, подавали свої враження з лету і цікаві явища природи, які вони могли спостерігати.

У Вашінґтоні діють сотні аґентів КҐБ

Вашінґтон. — У сенатській підкомісії Конґресу продовжуються переслухання з питань безпеки і секретности інформації. У вівторок, 16-го квітня, перед підкомісією виступив аґент Сі-Ай-Ей, який розповів про те, як його завербували в Тайлянді співробітники КҐБ.

Аґент, який прийняв пропозицію совєтських шпигунів після погодження зі своїм начальством, давав свідчення за прозорим екраном, бо працівники Сі-Ай-Ей побоюються, що КҐБ може спробувати знищини його.

„У Вашінґтоні діють сотні совєтських аґентів, — сказав співробітник Пентаґону журналістам. — Ми маємо точні відомості, що 35 відсотків усіх представників Совєтського Союзу, в тому числі дипломати і співробітники пресового аґентства ТАСС, виконують завдання розвідчих органів. Тому зрозуміло, чому під час переслухання в Сенаті приняті такі заходи безпеки".

В Афганістані тривають жорстокі бої

Ню Делі. — Як повідомляють дипломати, в 25-ти милях на захід від афганської столиці відбуваються одні з найбільших за роки війни бої між совєтськими окупаційними військами і загонами афганських партизанів.

За словами лікаря одного з кабульських шпиталів, „шпиталь переповнений пораненими совєтськими вояками".

Наступ окупантів, як твердять дипломати, які просили, щоб їх імен не називали, почався 9-го або 10-го квітня, коли з Кабулю на захід, в район долини Майдан, пройшла колона з 200 совєтських бронетранспортерів. Потім на протязі кількох днів на захід йшли авта з вояками. На деяких автах були ракети кляси „земляземля". Один дипломат сказав, що досі совєтська армія не застосовувала ці ракети в боях з повстанцями.

Дипломати вважають, що наступ окупаційних військ не застав загони опору зненацька. Про підготову було відомо заздалегідь. Нині повстанці озброєні ліпше, ніж колись.

„В перші ж дні боїв, - сказав один дипломат, - афганці збили кілька совєтських гелікоптерів". Як і в попередніх операціях окупанти дотримуються тактики „випаленої землі": спочатку совєтські літаки бомбардують села і містечка, де, на думку окупантів, переховуються партизани, а вже потім у бій вступають війська.

В АМЕРИЦІ

ПРЕЗИДЕНТ РОНАЛД РЕҐЕН і президент Альжиру Шадлі Бенджедід відбули довшу конференцію в справі миру на Близькому Сході. Як інформують з Білого Дому, темою конференції було палестинське питання, яке є для Америки першорядною міжнародною проблемою. Американський представник на Близькому Сході робить старання нав'язати контакти з палестинцями, які не є членами Палестинської Визвольної Організації (ПЛО), яка, як відомо, не визнає Ізраїля і практикує терор супроти своїх противників.

У ВАШІНҐТОНІ 53 СЕНАТОРІВ з обох партій вислали президентові Роналдові Реґенові листа, в якому закликають його змінити свій первісний плян відвідати цвинтар німецьких вояків в Бітбурґу під час своїх відвідин Західньої Німеччини в травні. Після проголощення цього пляну посипалися протести американських жидівських організацій та ветеренів, мовляв ці відвідини будуть афронтом для замордованих жертв нацистського режиму, переважно жидів. Вони домагаються щоб президент Реґен відвідав колишній концтабір в Дахав. Після довших дискусій, президент Реґен заявив, що він відвідає військовий цвинтар і Дахав, але це далі не задоволяє його критиків, які домагаються, щоб він не відвідував німецького військового цвинтаря взагалі.

ДИРЕКТОР ФЕДЕРАЛЬНОГО БЮРА Інвестиґацій Віллям Вебстер заявив перед конгресовою Комісією для громадських і конституційних справ, що його бюро переслухало біля 100 американських туристів, які відвідували Нікараґуа в останніх тижнях, але він рішуче заперечив начебто ФБІ мало намір „застрашувати" інших американських громадян, які хочуть відвідати Нікараґуа. Зрозуміло, що американські розвідчі органи є зацікавлені у всякого рода інформаціях про теперішнє внутрішнє положення в Нікараґуа під прокомуністичним режимом.

М. КУРОПАСЬ ВІДПОВІДАЄ А. РАЄНОВІ НА СТОРІНКАХ „ЧИКАҐО ТРІБЮН"

Чикаго. — Щоденник „Чикаго Трібюн" з датою 23-го березня ц.р. подав у скороченні відповідь д-ра Мирона Куропася на книжку Алена Раєна „Тихі сусіди: Обвинувачення нацистських воєнних злочинців в ЗСА".

У своїй відповіді д-р Куропась інформує читачів, що А. Раєн саме відвідав Чикаго, щоб своїми доповідями по університетах пропаґувати свою книжку і ширити неправдиві ствердження, що „принайменше 10,000 нацистських воєнних злочинців дісталося нелеґальною дорогою на терен ЗСА після закінчення Другої світової війни".

Д-р Куропась порівнює виступи А. Раєна з його книжкою та його теоріями до нової хвилі „меккартизму", який охопив певну групу людей. Як у випадку покійного сенатора Джозефа МекКарті, який старався в 1950-их роках застрашити американське населення тим, що буцімто Уряд є пересяклий комуністами, тепер А. Раєн, на думку д-ра Куропася, може дати лише фальшиві докази на те, що нацистські злочинці передісталися цілими тисячами на терен ЗСА завдяки поблажливості Уряду.

А. Раєн базує велику частину своїх обвинувачень на двох жидівських публікаціях, а це Рауля Гільберґа „Знищення европейських жидів" і Леонарда Діннерстіна п.н. „Америка й оцілілі з Голокосту", але їх не передає правильно.

Ось, наприклад, цитуючи Гільберґа, Раєн пише що навіть німці були „переляканi кровожадністю українців, які вбивали жидів. Коли однак читати в оригіналі спомини Гільберга можна переконатися, що він це писав про т.зв. „фольксдойчерів" (які жили в Україні), а не про українців.

Далі д-р Куропась опрокидує також цитату А. Раєна із книжки Діннерстіна і подає читачам „Чикаґо Трібюн" оригінальні слова автора. М. Куропась доказує також, що всі переміщені особи, які приїздили на американський континент, переходили дуже точну перевірку розвідчих та поліційних чинників, отже практично не було можливим, щоб тут передісталися тисячі нацистських воєнних злочинців, як це пише А. Раєн у своїй книжці. Автор статті стверджує, що він як американець українського походження почувається обидженим намаганнями А. Раєна представити американському читачеві, що всі українці це антисеміти. Він пояснює також читачам „Чикаґо Трібюн" чому українці спершу привітали прихильно німецьку окупацію України і як вони скоро розчарувалися.

З невідомих причин, однак, редакція цього американського щоденника саме у тому місці вважала за відповідне викинути один відступ у листі-статті д-ра М. Куропася, де він саме подає силу спротиву німцям такими словами: „Самі німці консервативно оцінювали силу Української Повстанської Армії на 40,000 членів і тим УПА була другою протинімецькою партизанською силою в Европі, після французьких відділів спротиву, що не мали більше як 45,000 членів, перед інвазією Европи в червні 1944 року.

Україна терпіла виїмково важко під нацистським режимом, тому, що українці це слов'яни, а згідно з гітлерівською філософією слов'яни це „унтерменші", яких треба було використати а відтак виелімінувати. 1,5 мільйона українців перевезли німці, як робочу силу на терен Німеччини, а 3,9 мільйона впали жертвами нацистського голокосту, включно із 9 мільйонами жидів."

Після пропущення цих міркувань і фактів „Чикаго Трібюн" подає закінчення статті М. Куропася, в якій він пише, що ОСІ може у своїй праці мати піддержку української спільноти тільки тоді, коли українці переконаються, що ОСІ діє не під впливом фальшивих інформацій, поданих вислужниками совєтського режиму і КҐБ, і не буде діяти на те, щоб знищити найсильніші протикомуністичні елементи в ЗСА.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgomery Street, Jersey City, N.J. 07302

Subscription: 1 year — $40.00, 6 months — $22.00, 3 months — $12.00. UNA members: $7.50 — 6 months, $15.00 — 1 year. Change of address - $1.00. Make check or money order payable to "Svoboda".

Postmaster: Send address changes to:
"Svoboda" • P.O. Box 346 • Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at Jersey City, N.J

Статті і дописи підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22.00, на 3 місяці — $12.00. Для членів УНСоюзу $7.50 на 6-місяців, $15.00 — на рік. За кожну зміну адреси — $1.00.

Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda".

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ню Йорк без УНДому?!

Коли 22-го жовтня минулого року пожежа знищила Український Нарсдний Дім при Другій авеню в Ню Йорку, українська громада з тривогою вижидала відповіді на хвилюючий запит: чи може вона, українська громада в тому метрополітальному місті, насправді в центрі громадсько-політичного і культурного життя американської суперпотуги, жити без свого Народного Дому?! Перші українські іміґранти до цієї країни, піонери, будували церкви і народні доми. Народний Дім був завжди осередком всього громадського життя даного міста без уваги на те, що поруч нього виростали доми різних українських установ і організацій. Так і було в Ню Йорку — Пласт, Союз Українок, кредитівка Самопоміч, Український Визвольний Фронт, Спортовий Клюб — кожна з тих клітин зорганізованого життя придбала собі власний будинок. Недалеко, на 7-ій вулиці між 2-ою і 3-ою авеню здвигнено величаву нову церкву св. Юра за кругло 4 міл. дол, що їх готівкою склали жертвенні парохіяни, які горді таким своїм конструктивним ділом на славу Господню. Недалеко, зараз на 4-ій авеню, новий будинок придбало Наукове Товариство ім. Шевченка, з гарною залею на наукові доповіді, авторські вечори й інші зібрання. Але всі ті будівлі не могли і не можуть перейняти ролі, яку єдино виконує Народний Дім: центру громадського життя.

Комітет за придбання УНДому в Ню Йорку, який склався в 1952 році, коли давній УНДім загирено з власної таки вини, зробив помилку, склавши новий статут на базі фінансової корпорації із уділами (шерами). Зроблено це з тактичних причин, щоб пожвавити продаж уділів, бо, мовляв, люди швидше купуватимуть їх, коли будуть відчувати, що вони є „співвласниками" будинку. Це була помилка, але вона суті речі не змінювала: люди все одно складали гроші на купно нового Українського Народного Дому, як свою пожертву на добру громадську ціль. Так і залишилось, коли треба було перевести в новому будинку різні направи, що вимагали додаткових видатків. І в тому нюйоркському УНДомі роїлося від українських людей, зокрема від молоді. Коли ж грянула вістка, що пожежа знищила УНДім — люди оторопіли. Ще більше занепокоїлися, коли скликані Загальні збори уділовців розійшлись не прийнявши конструктивне рішення тільки тому, що формально „не було кворуму". Як може велика громада бути без громадського центру?!

Але останні вістки добрі. Нараду перевели два перші голови Дирекції УНДому, насправжній ініціятор — ентузіяст цієї справи, який наче автоматично став головою Дирекції, коли закуплено колишній „Стайвесант Касіно" при Другій авеню, і його наступник, мґр Володимир Баранецький (віцепрезидент Морґан банку). Як нас інформують, — вони обміркували різні існуючі концепції і прийшли до правильного висновку, що треба відкласти набік нереальний в теперішньому часі плян здвигнення на місце всіх будинків між 9-ою і 8-ою вулицями, які опинилися українських руках, в один ґрандіозний хмародер, — треба відкласти цей плян, який під теперішню пору нереальний та відбудувати спалений будинок. На 27-го квітня скликано нові Загальні збори уділовців. Нема найменшого сумніву, що вся українська громада в Ню Йорку схвалює рішення М. Лепкалюка і В. Баранецького — кожний з них на високому становищі професіоналіста і кожний з них з загальновідомим і шанованим прізвищем громадського діяча. Вони потвердили стару правду, що всі діла роблять люди і що ніщо не діється „само від себе". Ніхто нам нового Українського Дому в Ню Йорку не поставить, як і ніхто з чужинців не буде воювати, щоби привернути Україні її втрачену державність. Самі українські люди мусять створити те, що їм на потребу. Українській громаді в Ню Йорку тепер на потребу Народний Дім і вона, громада, мусить його відбудувати.

Справа вимагає такої конструктивної розв'язки, як її запропонували два вищеназвані громадяни, заслужені для історії української громади в Ню Йорку і як їхнє рішення підтримала теперішня Дирекція УНДому. Ці рядки стосуються зібрання 27-го квітня ц.р., яке має потвердити становище Дирекції. Запевняють нас, що осінню цього року повинно вже відбутися посвячення відбудованого Українського Народного Дому в Ню Йорку. Дай Боже, щоб це сталося і щоб той акт став новим доказом українського конструктивізму.

Ярослав Курдидик

ДВА ТРАГІЧНІ КОМПЛЕКСИ БЛИЗЬКОГО СХОДУ

Коли розглядати проспект щодо замирення на Близькому Сході, це те саме що — „очікувати на морі погоди"... Вигляди бо на замирення на Близькому Сході не мали ніколи ніяких стійких основ майже від понад півсторіччя.

І може саме теж із цієї самої точки зору минулого і слід розглядати дійсні причини тамошнього постійного кипіння. Оцих безустанних вулканних вибухів та зривів, що немов би то мають якесь своєрідне „часове і мілітарне чергування". В основу Близького Сходу вмістилися два незмінні комплекси цього району. Розгляньмо так нашвидкоруч і постараймося перерповісти та проаналізувати, хоч би і дуже коротко.

Першим із вищезгаданих комплексів — це завзятуща і жорстока війна між Іраном та Іраком, що не вгаває і перейшла вже із місяців — у криваві роки.

Останній із більших ударів у минулих тижнях, це була, уточнюючи — бойова конфронтація між наступаючими іранськими збройними силами та оборонними іракськими акціями, що згодом змінилися і перейшли в дуже успішну іракську контратаку та, заподіяли іранським військам неймовірно великих і дошкульних втрат.

Метою і принципом іранської офензиви було перетяти головну маґістралю та ізолювати місто Басру від Багдаду. Головний удар повели іранці на міста Аль Амораг і Аль Кварнах на ріці Тигрі, на північ від Басри. Іран вислав між 30-50,000 регулярних вояків і дуже слабо бойово підготованих і лихо вивінуваних добровільців. Більшість із них були вбиті, поранені, або попали в іракський полон. А тепер обидві сторони розпочали перші більші повітряні акції і бомбардують ракетами та летунськими бомбами, одні одним, міста. Є досить помітні жертви серед цивільних людей.

Другий комплекс неугавного і виснажливого вияву на Близькому Сході — набагато більше скомплікований, це справа Ізраїля.

Коли Ізраїль проголосив свою незалежність у 1948 році і за згодою ОН зайняв частину Палестини, араби найрішучіше відкинули цю постанову та проголосили війну. І хоч Ізраїль обмежувався в тому часі до дуже малої території, він поставив непередбачуваний у мілітарному світі, подивугідний спротив. Дійсною та основною причиною і війни був факт, що араби не хотіли мати — неарабську жидівську, або взагалі будьяку іншу державу, у цій частині світу, яку вони вважають за „тільки виключно арабську".

У цій першій своїй війні, Ізраїль втратив деяку кількість свого населення (між 1-2 відс.) здобув деякі нові території, але теж і втратив дещо із неї.

Речники і знавці Близького Сходу заявляють, що, мовляв, саме відтоді, війна між арабами та Ізраїлем усе ще триває далі. Вона тільки вряди-годи припинювалася, коротшими, або дещо довшими, хвилевими замирюваннями... Це був той період війни, що в ньому Йорданія окупувала західню частину і Східній Єрусалим, а Єгипет окупував частину Ґази.

Коли розглядати критично минуле того обширу між 1948 і 1983 роками то можна ствердити, що араби мали і надалі мають ці самі вимоги: — Повернути всі арабські землі, а зокрема Гайфу, Яффу і Тель Авів, тобто все те яке колись входило у цілість „арабських територій".

А на простій мові — це означає, доосновну ліквідацію Ізраїля...

У 1974 році Палестинський Національний Конгрес видав був заяву, що він хоче найперше створити на Західньому березі Йордану, свою малу, але і незалежну державу. Але ж далі у цій самій проклямації незалежної Палестини сказано, — що метою цієї мініятюрної палестинської держави є послужити тільки виключно за мостовий причілок, для розбудови і поширення фронтального наступу, проти решти території Ізраїля.

У нещодавніх своїх відвідинах ЗСА, найбільш поміркований між арабськими провідниками, президент Єгипту Госні Мубарак заявив, що мовляв, провідник Палестинської Визвольної Організації Яссир Арафат тепер „зовсім змінився", а єдиним бажанням їх обидвох — це братолюбіє і мир. І то мир не тільки на Близькому Сході, але взагалі мир у всьому світі.

Але Захід, в першу чергу ЗСА знають, що криється під арабським поняттям і значенням миру. Він буде можливий тільки тоді, коли доцента буде знищений Ізраїль.

ПРО ЦЕ І ТЕ

Про вимоги і звичайну пристойність

Часом нам здається, що ми, журналісти, в певному значенні подібні до погоди — завжди комусь щось невлад та завжди багато надходить вимог та багато нарікань.

— Світить сонце — тоді люди нарікають, що їм горяче, паде дощ — нарікають, що немає сонця, а ще і часто приходять вимоги погоди такої, яка вам саме під настрій, або під ваші особисті пляни добре підходить. А коли справді у вас особлива протекція „там високо" і погода саме під ваш смак — нікому і на думку не приходить бути за це вдячним.

Подібне з нами, журналістами. Постійно від нас вимагається якнайкращого звітування, похвал, реклями, але щоб ми не написали — комусь завжди недогода.

Двері нашої редакції не замикаються від відвідувачів, телефон постійно дзвонить, бо, мовляв, „напишіть про цю чи іншу імпрезу, подайте прихильну оцінку вже наперед, це ж 'своє' українське, то треба похвалити і заохотити виконавця чи виконавців, видавця книжки чи письменника' Одним словом, — пишіть про все лише позитивно і багато, багато...

А часом інформацій так страшенно мало, що справді немає, що писати хіба, що редактор якось уміє написати вістку на підставі оголошення про імпрезу, яке має тільки заголовок, місце та дату, а ніяких ближчих пояснень про виконавців, зміст і т.п.

Але ми якось пишемо і стараємося задоволити ті різні вимоги, що нам ставлять співтворці українського життя в ЗСА, для яких. звичайно. їхня діяльність і їхня імпреза видається найважливішою на кулі земській. А коли сповнимо цей свій громадський та журналістичний обов'язок добре і дамо виявам культурного чи політичного життя відповідну рекляму, думаєте маємо бодай крихітку вдоволення? Як воно можливе, коли завжди хтось спростовує, що його поминули, хтось інший уважає, що замало було похвали, а ще інші складають публічну подяку всім, що допомогли до успіху імпрези. вираховуючи імена, навіть тих, що допомагали у харчуванні, але про газету та її редакторів, що так зі серцем писали про дану імпрезу немає ані згадки.

Усе ж звичайна пристойність вимагала б одне маленьке „дякую", тим більше, коли і рекляма і подяка були вміщені у цій самій газеті. Дуже бракує цієї звичайної пристойности і у взаємовідносинах на сторінках українського друкованого слова. Бож можна один одного критикувати, можна мати різні погляди, але не можна писати неправду або цю правду зумисне промовчувати. Люди зміняють погляди це їм вільно, люди відходять у кращий світ — але чи можна в тому чи іншому випадку в ім'я правди та незаперечних фактів промовчувати минулу діяльність даної людини або представляти її в неправильному світлі?

В американському світі за таке подають до суду та виграють процеси — ми якось досі ще до таких драстичних засобів не взялися, та це вказує на наше бажання власні неполадки полагоджувати поміж собою.

А трохи менше вимог, а більше звичайної пристойности таки не одному із українців придалося б.

О—КА

Ярослав Климовський

ГІДНИЙ УВАГИ АЛЬМАНАХ

Альманах УНСоюзу на рік 1985; річник 75, Видавництво „Свобода", Джерзі Сити — Ню Йорк, редактор Зенон Снилик, коректор: Людмила Волянська, обкладинка: Богдан Титла.

Не зважаючи на те, що я один із авторів цього альманаху, хочу відгукнутися на нього тільки тому, що досі я не натрапив на якийнебудь відгук у якомунебудь журналі, тижневику чи щоденнику. Великою шкодою було б, щоб саме цей альманах залишився без відгомону.

Уже сама обкладинка привертає нашу увагу своїм естетичним виглядом і малярськими вальорами.

Від 5-ої до 16-ої сторінки розпростертий календар — по одному боці сторінки юліянський, по другому григоріянський.

Альманах починається статтею ред. Івана Кедрина — „Великий Ісход". У статті є представлені світла і тіні нашого виходу поза межі рідної землі й осідку на нових поселеннях. У статті порушено майже все, що торкається нашого життябуття у нових умовинах. Проведено також деякі паралелі між нашим існуванням в Україні, а новим життям у діяспорі, при чому помічено одні і ці самі помилки. „Коли станути збоку і приглянутися цьому нашому життю поза Україною, то здається, що найбільшою помилкою було перенести поза океан „старокрайові" політичні партії та ще й побільшити їх число новоствореними. Як у добі таборової еміґрації, так і тепер виявився подиву гідний організаторський талант, але водночас повна відсутність почуття реалізму і почуття відповідальности перед історією". Не одне ще можна виловити з тексту, що підмітив автор статті, та це вже зроблять самі читачі.

„Ви — не самі", стаття Михайла Бойка сперта на документах і тим підносить свою вартість.

Більшу статтю про „Українські театри в Західній Німеччині" (Роки 1945-50) написав автор оцих рядків.

Про „Воєнні зустрічі зі земляками" написала Ольга Кузьмович на підставі дуже цікавих споминів-розповідей своєї матері.

„Десять днів у Червоній Армії" — статтю, що викликає хвилювання написав Богдан Остап'юк. У ній автор описав неприємні воєнні пригоди рядового бійця. Його армія не використала, як аптекаря — скажім — у військовому шпиталі, а вислала на фронт захищати „родіну". Одіссея закінчилась тим, що боєць не поляг „на полі слави", а Слава Богу!, живе і, не дивлячися на пенсійний вік, ще наполегливо працює пером; він же член Редакційної Колеґії „Шляхами Золотого Поділля" і кореспондент „Свободи".

„Нагорода вища за нобелівську — весела розповідь Ол. Іванченка. „Шумейковий гай", це фраґмент із талановито написаного твору Ол. Зозулі.

„Молитва матері" Ірини Ванчицької. Оповідання з таборового життя написане з хистом. Авторку знаємо з її періодичних писань у „Свободі".

„Лист", що його написла Євгенія Бойко-Дімер пригадує нам близьких, залишених на рідній землі.

„Українська національна психіка", це короткий огляд наукових досліджень пера Мирослава Семчишина.

„Історія повторюється" — автор цієї статті, Михайло Лоза в коротких обрисах представляє історію наших Союзів.

Початки всіх наших Союзів не були легкі, зокрема УНСоюзу. Труднощів треба шукати у браку однозгідности в принципових справах. На мою думку, неґативи в статті представлені незле, але статтю все таки можна було поширити позитивами, які зумовили дев'ятдесятилітнє існування УНСоюзу.

Інші наші Союзи теж мають, Богу дякувати, свій довголітній вік.

Це правда, що „історія повторюється", а з нею повторюються наші непростимі гріхи, та все ж якщо візьмемо історію України, то не зважаючи на різного роду кардинальні (читай каригідні) помилки, наш народ не зник із лиця землі, він, як отой Фенікс стає з попелищ і руїни. Йому не дали вмерти великі постаті з нашим національним пророком Шевченком на чолі.

Думаю, що і в історії наших Союзів були постаті, що забезпечили їм довголіття.

Степан Куропась у своїй статті — „Перший виступ бандури в Америці" описав дебют бандуриста Василя Ємця у ЗСА, що відбувся 2-го лютого 1930 року в Сивік театрі в Чикаґо. До речі, автор згаданої статті наспіл з Осипом Кочаном був спонзором Ємця. Ємець концертував теж у Канаді, де не обійшлося без пригод. В одній багатій фермерській громаді, в якій у неділю мав відбутися виступ Ємця, що його заповів священик у церкві, йому назустріч вийшли: два фермери, поглянули на бандуру, порадилися з рештою громади і заявили, що таким малим інструментом концерту не можете дати. Минулої неділі був у нас циган з медведем, мав великий бубон і, як ударив у бубон, медвідь почав танцювати, і співати, а ми з ним; мали ми 'ґуд тайм', хоч забракло горілки і пива", — пояснили фермери Ємцеві.

Серед німецьких баверів, наприклад щось подібного не могло б бути, бо, хоча бавер не дуже то мудріший за нашого селюка-рільника, але хто не загостив до баверської місцевости, його залюбки прийняли б, бо в німців глибока пошана до всякого роду мистців мабуть уже в крові.

Статтю прикрашує велике фото бандуриста чомусь не в народному одягу, а в фраку, стоїть за округлим столиком, а перед ним двогрифна бандура.

У статті сказано, що Ємець жив у Голливуді. Василь Ємець (1880 - 82) заслуговує на окрему монографію з акцентом на віртуозність його гри на бандурі. Таку працю, крім знімок, скріпили б рецензії фахових музичних критиків, у

(Закінчення на стор. 4)

З ЛИСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ЩЕ ДО ПИТАННЯ ПОТРЕБИ НАУКОВОГО ПРАВОПИСУ

У своєму листі до редакції („Свобода" ч. 6) Святослав Караванський порушив дуже важну і актуальну проблему вироблення, якщо не „Українського наукового правопису", то принаймні „Засад, на підставі яких слід розв'язувати мовні проблеми". Чому — зрозуміло: розвиток нашої культури — в тому числі нашої мови на окупованих землях України ввесь час перешкоджають окупанти, які свої головні удари спрямовують проти головного чинника нашої культури — нашої мови. Тому автор з нагоди наближення 1000-ліття хрищення України звертається до наших культурно-наукових та громадських організацій із закликом скликати конференцію під гаслом „На захист рідного слова", завданням якої мало б бути вироблення рекомендацій для розв'язання наших мовних проблем.

Те що загальноукраїнська конференція під гаслом „На захист українського слова" була б „на часі" з причин, на які вказав С. Караванський, була б дуже побажаною, то в цьому не може бути сумніву. Ми лише б хотіли тут зазначити, що якщо йдеться про правопис, про який пише автор, то недавно такий правопис вже був опублікований. Йдеться про „Довідник з української мови", том І К. Церкевича та В. Павловського, який був виданий в Ню Йорку 1982 року і якого, мабуть, не читав С. Караванський, але в якому на сторінках 68 до 156-ої поміщений найновіший український правопис. Цей правопис був опрацьований на основі чотирьох найдоско-

(Закінчення на стор. 4)

Володимир Жила

НАЙБІЛЬШ УКРАЇНСЬКЕ МІСТО В ГАЛИЧИНІ

II

Автор цілеспрямовано розглядає вклад Митрополита у розвиток усіх галузей культури. Він пише: „На народи дивився Митрополит як на Божі твори, органічно вирослі згідно з Божим пляном. Ціль народу — з одного боку помогти у спільноті ставати досконалішими членами, а з другого боку і сама народна спільнота повинна підноситися до щораз то більшої досконалости, значить, підвищувати і розвивати щораз то більше у правильному дусі свою культуру і дати їй велику внутрішню оформлюючу силу" (стор. 631). В цілому цій статті притаманна логічна стрункість розповіді та прагнення вичерпности у поясненнях та формулюваннях.

У Яворові жив довгі роки один з піонерів галицького українського національного відродження о. Осип Лозинський, якому д-р Микола Андрусяк присвятив цінну розвідку „Отець Осип Лозинський". засновник першої читальні в Яворові". Цей щирий і гарячий патріот був відданим просвітнім робітником і пробудником Яворівщини, якій присвятив 40 років свого творчого зусилля. Усе своє життя о. Лозинський був прихильником поділу Галичини та твердо обороняв права української мови.

Заходячи в царину музики в збірнику є дві цінні розвідки про о. Михайла Вербицького, видатного українського композитора середньої доби історії української музики (пера Осипа Залеського) та про Романа Придаткевича, відомого скрипаля й композитора (пера Антона Рудницького й Осипа Залеського). Автори виразно виявляють творче обличчя обох композиторів. Осип Залеський стверджує, що „докладнішої праці про творчість М. Вербицького немає, її могли б написати музикознавці, що живуть на батьківщині, де й зберігаються твори в рукописах, проте М. Вербицький „не удостоївся" більшої праці сучасних музикознавців, бо він автор національного гимну й інших патріотичних пісень" (стор. 657). Виклад про музичний вклад Придаткевича поєднується зі змістовною характеристикою його творчости. Автори зараховують його „до поступової групи сучасних українських композиторів". Його творчість „далека від трафарету, оригінальна й сміливо новочасна", а „його творам властива дбайлива форма й докладне випрацювання подробиць" (стор. 696).

Добрим словом у галузі літератури є стаття Михайла Лози „Осип Маковей". У цій цікавій праці (про письменника, критика, публіциста й громадсько-культурного діяча) впадає в око новий підхід автора до висвітлення порушеної ним теми. Він розглядає життя і творчість Маковея у різних аспектах, і вже це вирізняє його працю з-поміж інших статтей і досліджень на цю тему. Лоза звертає пильну увагу на міцні підвалини світогляду Маковея, на його творчу методу та на його естетичні уподобання.

Упорядники „Яворівської землі" багато уваги присвятили постаті Юрія Липи. Крім вище згаданих листів, в збірнику є ще дві статті д-ра Григора Лужницького, „Письменник-мислитель" (Спроба характеристики творчости Юрія Липи), й д-ра Богдана Стебельського, „Юрій Липа". Різностороння і плідна праця Юрія Липи на ниві української літератури й сьогодні викликає подив, як стверджує д-р Лужницький. „Юрій Липа — пише наш автор, — перш усього поет і поетичні образи находимо в кожній ділянці його творчої спадщини, незалежно чи це буде поезія стилю чи думки" (стор. 703). Переконливо звучать також твердження д-ра Лужницького про значення „Чорноморської доктрини" й „Призначення України" в творчості Липи. Це ніщо інше, а його віра в месіянство України, „якого він є найкращим представником в новітній українській літературі" (стор. 705). У цікавій статті д-ра Стебельського є сильний суб'єктивний момент, що випливає з особистих зустрічей з письменником і є єдиним джерелом, яке дає чи не найповніше уявлення про діяльність Юрія Липи. Вихідною позицією автора в цій ділянці є його вірне зрозуміння творчих зусиль та філософії життя письменника, який твердо вірив, що „ключ від майбутнього в минулому" (стор. 712). Аналізуючи ближче цей підхід інколи відчувається, що в ньому більше ніж треба філософії та раціональної логіки, що часом на мент витісняють психологію та приводять до менш яскравого розуміння зв'язків письменника з життям рідного народу.

З передостаннього розділу хочемо відмітити статтю Володимири Ценко, „Яворів — твердиня українства". Автор кваліфіковано розповідає про історію й життя міста включно до його назви, що походить від місцевих густих яворових лісів. Стаття пройнята бажанням прищепити любов до Яворова та сказати щось характерне й істотне про це миле місто. Не можна поминути тут і чудового „Великоднього спомину" Ірени Ванчицької. Спомин написаний з підвищеною чутливістю та з більшим звичайного заглибленням в явища життя „цих давніх часів, коли Воскресіння Христове було найбільш урочистим святом року" (стор. 793).

У книзі є іменний і географічний покажчики, мапа повіту, що її виготовив Роман Бриттан та численні ілюстрації. Тут багато прецінного матеріялу, який всесторонньо змальовує Яворівщину й Яворів — це типове старинне українське місто та значний ремісничий і торговельний центр. До 1939 року місто Яворів було також поважним культурним і освітнім центром, бо крім народних і промислових шкіл, були тут ще дві гімназії, дві семінарії і Музичний Інститут ім. Лисенка.

Книга „Яворівська земля" не позбавлена і дрібних огріхів. Вона має чомусь два заголовки: „Яворівська земля" (на зовнішній твердій обгортці) і „Яворівщина і Краковеччина" (також по-англійському на другій сторінці) на першій і третій сторінках. Це ускладнить реєстрацію книги в бібліотеках як також справлятиме труднощі дослідникам у бібліографічних анотаціях. У книзі не відмічено точно посилань на першодруки деяких статтей. Зустрічаютькся також помилки в датах і дрібні друкарські огріхи. Перший розділ, на нашу думку, організаційно не є структурним і в ньому не завжди послідовно проходить виклад думки.

Ми висловили деякі критичні зауваження на адресу книги, але не заради того, щоб поменшити її значення, бо

(Закінчення на стор. 4)

Караються, мучаться, але не каються

„Якщо я був би останнім українцем на світі, я і тоді боровся б за Україну".

Л. Лук'яненко

За правду і волю України

Зіновій Красівський народився 12-го листопада 1929 року в селі Витвиці Івано-Франківської області. Коли почалася Друга світова війна, Зіновій мав заледве 10 років. Це вік дитини, яка вміє спостерігати за подіями, що відбувалися в тих роках на українських землях. Від старших слухав таємничі розмови про Українську Повстанську Армію, про ОУН та боротьбу рідних вояків з новим окупантом України — німецьким нацизмом.

Зіновій Красівський

Зіновій виростав у свідомій українській родині, а такі національно свідомі родини зазнавали репресій з боку поновного окупанта України московського большевизму. В 1947 році цілу родину Красівських разом з іншими свідомими селянами за допомогу українській визвольній боротьбі НКВД вивезло на заслання. Маючи 18 років, Зіновій збагнув небезпеку, відчув ненависть до окупантів і прийняв рішення втекти по дорозі на заслання, що йому вдалося зробити. Повернувшись на Україну, він знайшов дорогу до ОУН-УПА і став воїном за правду і волю України

Та недовго тішився Зіновій волею і боротьбою проти Москви. НКВД заарештувало його, а суд засудив на 5 років тюрми та довічне заслання. Після відбуття кари у сталінських концтаборах, був знову засланий до Казахстану, де працював у вугільній шахті і в наслідок аварії на виробництві став інвалідом другої групи.

Повернувшись додому, Зіновій Красівський закінчив філологічний факультет Львівського університету, опублікував декілька бібліографічних праць, написав історичний роман „Байда" про Запорізьку Січ. Цей роман під редакцією Михайла Стельмаха уже був підготований до друку, але не вийшов у зв'язку з арештом автора.

Зіновія Красівського заарештували на початку 1967 року, йому інкримінували участь у редагуванні підпільного журналу „Воля і Батьківщина" та організації так званого „Українського національного фронту". Про суд над Зіновієм Красівським та його товаришами докладно повідомляли журнали самвидаву „Хроніка поточних подій" та „Український вісник". Зокрема, „Хроніка" розповідала про закрите засідання виїзної сесії Верховного суду в Івано-Франківську в листопаді 1967 року.

Статті обвинувачення Зіновія Красівського були: 56-та—„зрада батьківщини" і 64-та—„створення організації". Його засудили на 5 років тюрми, 7 років таборів та 5 років заслання.

Уже перебуваючи у Владімірській тюрмі, український політв'язень бере участь у масових голодівках протесту проти нелюдського режиму, створеного адміністрацією для політв'язнів. Про ці голодівки повідомляв самвидавний журнал „Хроніка поточних подій". Він же повідомив про т. зв. „камерну справу", заведену на Зіновія Красівського після листопадової голодівки 1971 року. Йому приписували писання віршів націоналістичного змісту, зокрема поеми „Апокаліпсис".

КҐБ, зрозумівши, що не зможе зламати З. Красівського, змусити його до покаянної заяви, застосувало до нього ще жорстокіші репресії примусового психічного лікування. Шість років мучив ворог Зіновія по різних психічних лікарнях і лише в 1978 році його звільнили з примусового лікування і дозволили повернутися до Моршина Львівської області, де живе дружина політв'язня з двома дітьми.

У березні 1980 року КҐБ знову заарештувало Зіновія Красівського і відіслало його до тюрми досиджувати ув'язнення і заслання з попереднього терміну. Термін ув'язнення він закінчив 17 листопада 1980 року й того ж дня його вивезли на заслання до села Луговой Тюменської області. В червні 1982 року Зіновія Красівського привозили до Львова як свідка на суд проти Михайла Гориня.

Українці Лос Анджелесу вшанували Т. Шевченка

Коли над Україною повисли хмари ворожого гніту, в добу безпросвітню найбільшого та безнадійного національного упадку, коли народ наш хилив свої голови в чужому ярмі та забував хто ми, і чиї ми діти, з'явився посеред нас післанець неба — великий національний Пророк-Пробудитель, безсмертний у своїй величі Тарас Шевченко. Своїм вогненним словом збудив нарід свій з національної летаргії та голосом пророка наказав: „Борітеся! поборете, вам Бог помагає!"

Народ український на Україні і поза нею свого великого Пророка щорічно величає в річницю дня його народження, тому що він безсмертний у народі — дати смерти в Тараса Шевченка — немає!

Громада великого Лос Анджелесу й околиць, вірна заповітам великого національного Пророка не забула пом'янути його незлим тихим словом в просторій авдиторії Українського Культурного Осередку в Лос Анджелесі, в неділю, 17-го березня, на величавому концерті. Святочну доповідь виголосив о. митр. прот. Степан Галик-Голутяк, підкресливши оту велику вибраність та велич Тараса Шевченка та його священну місію у національному відродженні України.

Слова доповідача були категоричним запереченням усім тим чужим і, на жаль, своїм „шевченкознавцям", які фальшуваннями спотворюють нашого Пророка, змальовуючи його як „марксиста" та „чемпіона" за „злучення українського та московського народів", абож знову „денаціоналізуючи" його, накидаючи йому „анархістичні" прикмети, та змальовуючи його „поетом-мітотворцем". Тарас Шевченко — це скеля, яку увесь час били і б'ють оскаженілі буруни злоби та здичавіння, одначе, подолати її неможливо. Оспівуючи Великого Тараса, в хвилини святочного концерту з'єдналися покоління. Талановитий спадкоємець - син композатора і бандуриста Григорія Китастого, молодий маестро Андрій Китастий легко й прецизійно виконав три українські пісні у супроводі своєї бандури, чим викликав спонтанні оплески численних присутніх. — „Смерть козака", „Збиралась дружина" та „Сільський адвокат".

Після нього поему Т. Шевченка „Минають дні, минають ночі" у фортепіяновому супроводі проф. Лесі Куриленко-Вахнянин, виконала д-р І. Сороківська зі Сан Франсіско. Присутні щиро привітали її перший гостинний виступ у нас.

Молодий і талановитий Роман Василин фахово й по-мистецьки виконав на фортепіяно твір М. Лисенка „Сумний спів" та В. Моцарта Сонату ч. 5. Його гра була невимушеною та легко переданою, що свідчить про його фаховий поступ та любов до музики, а особливо українських композиторів.

Потім ми мали знову змогу вітати виступ д-р Н. Сороківської, яка чудово виконала поезію Шевченка „До Основ'яненка", за що присутні винагородили її рясними оплесками. Особливо вітали ми на цьому врочистому концерті наших наймолодших декляматорок, а зокрема маленьку Ларису Матлу, щирий дитячий голос якої, яким вона деклямувала вірш Т. Шевченка, завоював серця присутніх, які нагородили її спонтанними оплесками.

Концерт, — як це вже стало нашою традицією, завершено барвистим репертуаром хору „Кобзар" під кермою бадьоро-молодечого маестра корифея Володимира Божика. Хор, якому акомпаньювала на фортепіяно проф. Леся Куриленко-Вахнянин, виконав ряд пісень, а саме: „Слово Тараса", літературно-вокальний монтаж пісень за поемами Т. Шевченка при участі довголітнього діяча української сцени, деклятора Гліба Старовійта. Поміж численними піснями репертуару слід відзначити такі пісні: „Реве та стогне Дніпр широкий", „Ой, літа орел" (соліст Юрій Вибачинський), „Встає хмара з-за лиману" (музика Василя Ємеця), „Думи мої" (соліст С. Клось), „Хор бранців", „У туркені", „Гей, злітались славні орли гайдамаки", ну і, безумовно „Живи Україно" з невмирущими словами О. Олеся, муз. М. Гайворонського. Дружньо з хором присутні закінчили цю святочну імпрезу в пошані українському національному Пророкові Тарасові Шевченкові, проспівавши український національний славень „Ще не вмерла Україна".

Всім учасникам цього світлого відзначення — признаня і подяка, як рівнож і управі УКО, як організаторам, та речникові управи, що вправно проводив програмою в цей день інж. Олегові Чайковському.

Д-р Святополк Шумський

З діяльности 47-го Відділу СУА в Рочестері

Управа 47-го Відділу СУА на 1985 рік; сидять (зліва): Марія Костів, Марія Крамарчук, Ірина Руснак — голова, Ірина Михайлюк, Ірина Шміґель, Стефанія Слюзар; стоять: Іванна Мартинець, Віра Мотика, Марія Джус, Анна Скіц, Ростислава Стеців, Катерина Щур, Ірина Семанюк, Тетяна Шутер, Тамара Гривнак, Галина Павлічко та Марія Лилак.

У неділю, 20-го січня ц.р., членки 47-го Відділу СУА ім. Лесі Українки зійшлися несподівано чисельно на Загальні збори. Окружну Управу мала репрезентувати заступниця голови Леся Павлович, одначе, по дорозі „застрягла" в снігу й тому Марія Крамарчук, голова Окружної Управи й пресова референтка Відділу, заступала Окружну Управу північного Ню Йорку.

Предсідницею зборів вибрано Галину Павлічко, секретаркою Іванну Мартинець. Референтки поодиноко звітували із своєї праці за минулий рік, а деякі з починів Відділу належить особливо відмітити.

1984 рік був конвенційним роком; маючи на меті вислати повне число делеґаток (чотири і голова Відділу), треба було попрацювати, щоб покрити зв'язані з тим великі видатки. Допомогли у тому господарські референтки, які при допомозі всіх членок улаштовували продажі печива двічі в році на протязі трьох років, а частина приходу відкладалася на „залізний фонд" конвенційних витрат. Продовжуємо практикувати це й далі, щоб в 1987 році знову вислати делеґаток на конвенцію. Радимо усім відділам застосувати цю методу, тоді не так дуже „болітиме", коли треба буде покрити великі кошти. В 1984 році одна із членок, Марія Крамарчук, відійшла на емеритуру, й знову завдяки господарським референткам, улаштовано смачний обід, на якому відзначено цю подію, де було понад 100 осіб, які приємно провели час, а „новоспеченій емеритці" зробили милу несподіванку. Чистий дохід, згідно з бажанням відзначеної членки, передано на фонд СУА ім. Олени Лотоцької в сумі 250 долярів.

Галина Несторович провадила господарську референтуру на протязі п'яти років та у гармонійній співпраці ще трьох господарських референток часто виникали у неї якісь нові ідеї, шоб упріємнити членкам час та принести Відділові користь, за що належиться їй щире спасибі.

Виховна референтура опирала свою працю опікою над дитячою світличкою, яку у квітні передано наймолодшому рочестерському Відділові ч. 120, де навчаються здебільшого їхні діти. Ірина Юрків-Семанюк залишилася надалі директором світлички, а усі три відділи нестимуть допомогу в разі потреби. В 1984 році вислано до Головної Управи 500 дол. на видавничий фонд дитячої літератури з фондів, придбаних в 1983 році.

У програмі місячних сходин були доповіді: „Згадаймо наших героїнь", „У 100-ліття Українського Жіночого Руху", „Українські матері", „Нашим піонерам в День Подяки", „У поклоні св. пам'яті Патріярхові Йосифові", та „Враження делеґаток із XX Конвенції СУА". В липні членки разом із родинами відбули приємний „пікнік" над озером Онтаріо.

Членки взяли участь у відзначенні 20-ліття спорудження пам'ятника Тарасові Шевченкові та в демонстрації проти русифікації України у Вашінґтоні восени минулого року.

Мистецька референтка турбувалася улаштуванням виставки під час фестивалю церкви св. Йосафата, чим з року у рік займається 47-ий Відділ. Гостя Мирослава Стахів з Ню Джерзі представила відвідувачам фестивалю, яких було за чотири дні не менше 3,000, свої непересічної краси, по-мистецьки обдумані й виконані зразки української вишивки. Виставка мала небуденний успіх, а Український Музей — користь, бо нагороду, яку церква св. Йосафата вручила М. Стахів у сумі 300 дол., вона повністю передала Музеєві, а кошти подорожі й перебування покрила сама. Приклад гідний до наслідування. В часі фестивалю відбувалися також показ вишивання, в якому М. Стахів теж допомагала, й показ роблення вареників, влаштований нашим Відділом.

Восени загостила до нас мисткиня Неоніля Лощенко-Винярська з Клівленду. Дводенна виставка її цікавих та погідних образів — акварелі й олії — збудила зацікавлення місцевої громади й користалася великим успіхом. Референтка прикладала багато зусиль для приєднання членів для Українського Музею та продажу цеґелок на його новий будинок. З різних сумних та веселих нагод передано Музеєві готівкою 935 дол., крім дрібних вишиваних предметів до крамнички Музею. При Відділі є „Гурток любителів мистецтва", який тепер підготовляє низку ляльок в народних строях.

Не можна не згадати і „Гуртка Книголюбів" ім. Олени Залізняк.

Членки Відділу були промоторами створення Комітету збереження української спадщини, в якому займають чільні місця, а Ірина Руснак, голова Відділу, є також і головою Комітету та вкладає велику працю для колектування залишків побутових строїв із тих околиць, з яких прибули перші піонери. Вона також продовжує звукозаписування спогадів тих піонерів, яких уже залишилася мала горстка. При Комітеті є скромна виставка побутових строїв та світлини перших поселенців з Галичини, головно Роґатинщини. В листопаді церква св. Йосафата відзначувала своє 75-ліття й з цієї нагоди членки Комітету, майже усі членки 47-го Відділу, влаштували величаву виставку світлин, що ілюструвала многогранну працю громади й парохіян від початків, через три покоління, аж до сьогоднішнього дня. Виставка тривала три місяці та була центром зацікавлення глядачів, без огляду на їхній вік. За посередництвом Відділу йдуть переговори з рочестерським музеєм і Українським Музеєм у справі пересувної виставки.

Щоб зреалізувати завдання Суспільної Опіки потрібні грошові фонди. 44 членки, з того 22 на емеритурі, оподатковуються добровільно щороку та складають постійно свою „лепту". В 1984 році з цих добровільних оподаткувань прийшло 374 дол., за які вислано 11 пачок до Бразилії. Відділ опікується двома „бабусями" та садочками в Німеччині і Франції. „Бабусям" передплачуємо „Наше Життя". Дві членки Відділу є постійними спозорами стипендистів у Бразилії. Місцевим хворим і потребуючим порадами чи розрадами референтки є кожночасно готові допомогти.

Пресова референтка, крім передплат і дописів до преси, зібрала в цьому році від місцевих установ і професіоналістів 29 оголошень і привітів до Конвенційної Книги XX Конвенції СУА на суму 1,900 дол.

У жовтні 1984 року відбувся величавий концерт для відзначення 100-ліття Українського Жіночого Руху, ініціяторкою якого була Марія Крамарчук при співпраці членок Відділу, об'єднавши усі жіночі організації, членів СФУЖО, у Рочестері, та змобілізувавши молоде жіноцтво до співучасти. У вщерть виповненій залі (понад 250 осіб) пройшов монтаж: „У поклоні визначним жінкам Українського Жіночого Руху", пролунали пісні, виконані жіночим хором, зорганізованим тільки на цю імпрезу, промаршували молоденькі дівчатка, виконуючи хорово ди і вільноручні вправи, як це було 50 років тому на майдані в Станиславові, в часі першого Жіночого Конґресу. Програму прикрашувала вінєтка портрету Наталі Кобринської — копія відзнаки, що її виготовила Світова Федерація Українських Жіночих Організацій з нагоди 100-ліття. Несповна два місяці опісля, на запрошення 49-го і 97-го Відділів, повторено цей концерт у Баффало, Н.Й. з тою самою програмою.

Взявши до уваги, що у Відділі понад 50 відсотків членок уже на емеритурі, ми дали доказ, що не сидимо із заложеними руками і не марнуємо дорогого для нас часу. Доказом того, що наша праця належно оцінена, було відзначення 47-го Відділу першим місцем на XX Конвенції Союзу Українок Америки, а голова Відділу, Ірина Руснак, вдруге була предсідницею Конвенції. Не працюємо для похвал, ні для відзначень, але із почуття громадського обов'язку, який лежить нам на серці, й який стараємося виконати по змозі якнайкраще, щоб наша жіноча організація втішалася надалі великим престижем серед громадянства.

В Управу, вибрану на 1985 рік ввійшли: Ірина Руснак — голова; Ірина Семанюк — заступниця голови; Ірина Михайлюк — протоколярна секретарка; Галина Павлічко — секретарка листування; Марія Лилак — скарбничка; Іванна Мартинець — мистецько-музейна референтка; Ростислава Стеців — культурно-освітня; Марія Костів — фінансова; Марія Джус і Анна Сорокті — імпрезова; Тетяна Шутер і Віра Мотика — суспільної опіки; Марія Крамарчук — пресова; Анна Скіць, Катерина Щур, Стефанія Слюзар, Тамара Гривнак — господарські; Марія Лещишин — зв'язкова; Ірина Шміґель — голова Контрольної комісії; Анна Капітан, Галина Несторович — членки К. К.; Катерина Лялька, Ольга Ганушевська — заступниці.

Марія Крамарчук

НОВОЗЕЛЯНСЬКИЙ ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР соціяліст Дейвид Ленг заявив кореспондентам, що З'єднані Стейти Америки і Австралія, дві членські держави існуючого оборонного союзу АНСУС, всеодно боронитимуть Нову Зеляндію, якщо б вона була загрожена Совєтським Союзом, навіть в обличчі теперішних порозумінь, які постали на тлі непогоджености у справі нуклеарного озброєння. Як відомо прем'єр Д. Ленг не дозволив причалити американським кораблям до новозеляндських портів без запевнення, що на покладі кораблів немає нуклеарної зброї. Очевидно головний командир військово-морського з'єднання і навіть сам Пентагон не могли дати Ленгові такого запевнення, бо це означало б виявити військові таємниці про озброєння кораблів і про їхню ударну силу.

В пам'ять Дорогого нам

бл. п. мґр-а Івана Костюка

складаємо 300.00 дол. (триста) на НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА.

Опечаленій Дружині, Пані Галині, складаємо глибокі співчуття.

ІРЕНА і ТАРАС ВАНЧИЦЬКІ

В НЕВИМОВНО БОЛЮЧІ РІЧНИЦІ СМЕРТИ наших Найлюбіших і Незабутніх РОДИЧІВ

бл. п.

д-ра ОМЕЛЯНА та д-р КСЕНІ ЛЕБЕДОВИЧ

були відправлені

ЗАУПОКІЙНІ СЛУЖБИ БОЖІ

в церкві св. Івана Хрестителя в Дітройті, Миш.;
в церкві св. Йосафата в Ворені, Миш.
і в церкві св. Патрика в Юньйон Лейк, Миш.

Просимо ласкаво про молитви в намірені Покійних.

МІЛЯС, ЛІДІЯ, СВІТЛЯНА, ВІКТОР і ОЛЕГ — сини і доньки з Родинами

Чергова зустріч реґенсбуржців

У суботу, неділю і понеділок, 25-го, 26-го і 27-го травня ц. р. (Меморіял дей вікенд) на Союзівці відбудеться другий з черги Загальний з'їзд колишніх мешканців оселі Реґенсбурґ разом із четвертим З'їздом колишніх учнів Української гімназії на тій же Оселі.

Як відомо, на Оселі Реґенсбурґ (точніше— на оселі Ґанґтоферзідлюнґ біля Реґенсбурґу) існував у 1945-1949 роках один із більших і кращих українських таборів „ДіПі".

Організуванням З'їзду займається Комітет колишніх жителів Оселі Реґенсбурґ під керуванням Ярослава Сербина (Торонто), в який увійшов і „гімназійний комітет під проводом Богдана Маланяка (Каліфорнія). Комітет докладає всіх зусиль, щоб притягнути якнайбільше число колишніх реґенсбуржців і їхніх дітей та готує відповідну й дбайливо оформлену програму під гаслом „З минулим—через сучасне—в майбутнє".

На протязі З'їзду буде влаштована виставка світлин і документів із таборового життя. Виставку підготовляє рочестерська група під проводом Ірини Руснак. Буде також ще раз висвітлено на відеотасьмі фільм „В боротьбі за гідність", зроблений Богданом Маланяком на основі старого автентичного фільму колишнього директора УНРРА Карла Гільца (на жаль, сл. п. дир. Гільц помер 5-го січня ц. р. в Торонто.)

Після реєстрації, відкриття та ділових нарад у суботу ввечері відбудеться величавий бенкет із мистецькою частиною, в якій візьмуть участь артисти кол. Ансамблю Українських Акторів і таборового театру; співачки Надія Оранська і Катруся Петик, балерина Вікторія Сербин, піяністка Лариса Крупа, поетка Дарія Рихтицька й інші.

В неділю буде Богослуження, Панахида за всіх померлих реґенсбуржців, продовження нарад і зустрічів, а на вечір запляновано ватру з веселою програмою та спонтанними виступами й співами.

Крім усіх цих цікавих плянів, такі з'їзди мають ще й свій окремий своєрідний чар. Адже зустрічаються після багатьох років люди, які колись спільно ділили турботи і радість, страх і боротьбу, невигоди й досягнення, будні і свята того, тепер вже далекого і напівзабутого часу, який, одначе, в той чи інший спосіб залишив свій слід на нас усіх. А багато з нас, зокрема колишні учні Української гімназії у Реґенсбурзі, пережили там свою юність, яка „раз у житті лиш буває", а тому й лишається незабутньою...

Всім бажаючим узяти участь у цій небуденній зустрічі слід якнайскорше замовляти кімнати, вплативши завдаток у сумі 20 дол., безпосередньо в адміністрації Союзівки, адреса якої: Sojuzivka" Ukrainian National Ass'n Estate, Foordmoore Rd, Kerhonkson, N. Y. , 12446; тел. (914) 626—5641.

Оплата перебування на Союзівці з харчами виносить 36 дол. від особи за добу, включно з бенкетом.

При цій нагоді пригадується, що ще дуже потрібно фінансової допомоги для покриття коштів друку нашого поширеного збірника під заголовком „Реґенсбурґ. Статті-спогади-документи. 1945—1949." Редакція і друкарня роблять усе можливе, щоб цей збірник був готовим на З'їзд.

А покищо— до милої зустрічі на Союзівці!

Людмила Ярко-Почтар

Гідний...

(Закінчення зі стор. 2)

яких було б підкреслено його досконалу майстерність і неповторну інтерпретацію виконуваних ним творів. Само собою, що така монографія вимагала б фондів, а звідкіль їх узяти, це вже друге питання.

Статтю про Ікера п.н. „Письменник-гуморист Іван Керницький" написав Остап Тарнавський. Стаття цінна тим, що її автор крім короткого перебігу життя Керницького і його характеристики, як людини, подає фаховий огляд його письменницької творчости.

Гумореска Максима Бульки п. н. „Черевик за 350 долярів" переплітає багатющий і цінний матеріял Альманаху.

Про українські поселення в Юґославії написав Іван Лучечко. Стаття по відношенні до теми не дуже то велика. В ширших обрисах про українців у Юґославії писав Василь Софронів-Левицький, та все ж стаття Лучечка цікава тим, що в ній є багато статистичних даних про українське поселення в Юґославії, на підставі яких можна створити собі картину цього поселення, вік якого сягає понад 240 років; перша українська колонія в Бачці, в селі Руському Керестурі постала 1746 року, проголошення незалежности ЗСА відбулося 1776 року.

Коли мова про незалежність, то ми, українці її вже мали понад тисячу років тому; саме тепер ми в останній фазі приготувань до відзначення тисячоріччя Хрищення Русі-України. Та перервання тяглости нашої незалежности і підготування в-зв'язку з 1988 роком не є в рамках оцього тексту.

Лев Яцкевич, який на сторінках „Свободи" більшістю пише на теми винаходів і техніки, цим разом написав про „Внесок українського інтелекту в цивілізацію світу". Цей внесок автор представляє понад півсотнею українських учених і науковців із різних ділянок науки, технології та культури. Свою знамениту тринадцять-і-півсторінкову статтю Яцкевич кінчить: „Цей короткий і неповний огляд українських досягнень у ділянці науки, технології та культури повинен переконати навіть тих серед нас, хто має комплекс неповноцінности у відношенні до інших народів, що ми маємо чим пишатися. Свідомість цього стане і джерелом національної гордости і поштовхом до дальшої творчої праці, що єдина залишає слід по людині і по народові у перспективі часу".

„Духовий процес творчости Тараса Г. Шевченка" — з нагоди 145-річчя появи першого „Кобзаря" написала Валентина Єрмоленко. У статті наведено багато фраґментів Шевченкових віршів, що допомагають читачеві краще зрозуміти згаданий у наголовку духовий процес нашого геніяльного поета.

Про „Землетруси, їх причини, розміщення і наслідки" написав проф. Іван Олексишин.

У писанні є чимало нелегких речей, бо важко велику і широку тему вбгати в якнайвужчі рамки та наукову тему подати в приступній формі, що саме і зробив автор.

В Альманаху є ще три цінні статті в англійській мові: 1) The Problem of Displaced Persons in Germany, 1939-1950, by Michael Palij 2) The DP Experience from a personal Perspective, by Ostap Tarnawsky; 3) Taborova Poshta, Ukrainian Camp Post by Aksel S. Pedersen.

В останній чотири відбитки поштових марок таборової пошти в Байройті, Західня Німеччина. Дві з них простемпльовані німецьким поштовим урядом у Новому Ульмі.

Як видно з наголовків, статті дуже цікаві під поглядом порушених тем. Філятелістів особливо цікавитиме остання.

Альманах поділено на цикли: Друга світова війна — 12 статтей. На поселеннях — шість статтей, Різне — три статті.

Альманах УНСоюзу на 1985 рік — це багате видання, за яке належить „Свободі", на руки головного редактора, якнайвище признання.

Ще до питання...

(Закінчення зі стор. 2)

наліших правописів на еміґрації, так і на Україні, при тому, його упорядники дотримувалися соборницького Харківського правопису з 1929 року, на підставі якого Г. Голоскевич був видав свій загальновідомий „Правописний словник" (тепер заборонений в Україні російським окупантом). Намагаючись „наблизити" український правопис до російського, окупант уже аж чотири рази зміняв той правопис в роках 1930, 1934, 1945 та 1964.

Тому, що не всі наші читачі знають, що вже існує на поселеннях вищезгаданий правопис, було б дуже побажаним щоб його було видано у формі окремої книжки. Цілком зрозуміло, що також і цей найновіший правопис може мати деякі похибки, дискусійні погляди на те, як писати те чи інше слово. Але це вже другорядні питання, які можуть вирішити або філологічні секції наших наукових товариств або їх можна порушити також на конференції „На захист рідного слова".

Ю. Мовчан

Маседонія, Огайо

Найбільш...

(Закінчення зі стор. 2)

вважаємо її помітним набутком української реґіональної літератури. Редактори д-р Василь Лев і мґр Володимир Барагура упорядкували гарно оформлену, цікаву й потрібну працю, а якщо не вичерпали поставленої проблеми до кінця, то тому, що зробити це в одній книзі, не під силу. Статті вміщені в праці „Яворівська земля" наштовхують читача на серйозні роздуми, а композиційно — це своєрідна енциклопедія одного повіту.

Китайсько-...

(Закінчення зі стор. 1)

хотіли; бо В'єтнам повністю залежний від достави совєтської зброї та іншого матеріялу. Китай, на думку Шіаопінґа, не буде протестувати, якщо Москва захоче залишити за собою право користуватися камбоджськими летовищами і приморськими портами, але „ми не можемо погодитися на повну окупацію Камбоджі чи хочби Афганістану чужими військами", — заявив китайський лідер.

Після смерти двох останніх совєтських лідерів, Леоніда Брежнєва і Константина Черненка та кількаразового приїзду совєтської делеґації до Пекіну, відносини між обидвома країнами дещо поправились, але покищо не можна очікувати полагодження конфлікту повністю поки Москва не зрезиґнує зі своєї експансивної політики. Так принайменше думають на Заході знавці цих справ.

ФЕДЕРАЛЬНИЙ СУДДЯ В АТЛЯНТІ, Джорджія, видав нове розпорядження, яким скасував своє попереднє зарядження депортувати 13 кубинських втікачів, які прибули до Америки в малих човнах з Куби до Маямі. Вони мали бути депортовані в групі 33-ох кубинців, одначе американський суддя, по довшім слідстві, заявив, що вони в ніякому сенсі не є „небезпечними" для Америки та можуть тут залишитися.

УСВТ „Чорноморська Січ" відбуло Річні збори

У суботу, 23-го березня ц.р. УСВТ „Ч. Січ" відбуло у власному приміщенні свої 61-ші з черги Річні загальні збори. Їх відкрив голова М. Стебельський, який привітав учасників та нав'язав до ювілею Т-ва, завершення святкувань якого мають відбутися в неділю, 28-го квітня ц.р. в приміщеннях Клюбу Наваго Менор в Ірвінґтоні.

Після прийняття порядку нарад і вибору президії, до якої ввійшли: проф. М. Цяпка — голова, д-р Є. Перейма — заступник, і інж. О. Сташків — секретар, відбулися звітування уступаючої Управи. Звітували О. Твардовський — перший заступник голови, керівник спортової діяльности і пресовий референт; О. Труш — секретар, Надя Бакун і Д. Бобеляк — фінансові та М. Стебельський — голова Т-ва. Із цих звітів присутні дізналися, що під сучасну пору Т-во начислює 290 членів, в цьому числі понад 130 активних спортовців (ок). Діяльними в діловому році були такі ланки: копаного м'яча, відбиванки, тенісу, настільного тенісу, плавання, ґольфа і шахів. Помітних осягів добилися: І-ша дружина копаного м'яча здобула віцечемпіонат Ню Джерзі; юнацька і учнівська — першенства Українських спортових Ігрищ Молоді. До збірної Ню Джерзі були вибрані М. Хамуляк, воротар, і Андрій Бакун. В збірній українців на ІІ-й Вільній Олімпіяді в Торонто, Канада, виступали з нашої дружини: М. Хамуляк, Андрій Бакун, Володимир Ткач, Павло Гунчак. Збірна українців здобула золоту медалю. Жіноча відбиванкова дружина здобула першенства: УСЦАК — Схід, Українського Фестивалю в Голмделі, Н.Дж., та віцечемпіонат УСЦАК. Чоловіча дружина здобула почесне третє місце в турнірі ЮСВБА в Ню Йорку, першенство турніру СК СУМ „Крилаті" Йонкерс, віцечемпіонат УСЦАК — Схід і третє місце УСЦАК. Дружина чоловіків „Олдбоїв" здобула трофей першунів УСЦАК.

Чергових успіхів добилися тенісисти „Ч. Січі". Сам провідник ланки д-р З. Матківський здобув звання першуна УСЦАК. Віцечемпіонами вийшли: Б. Кучинський і Р. Матківська в своїх групах. З. Снилик здобув нагороду віцечемпіона УСЦАК — Схід. Оленка, Люба і Ерик Матківські здобули індивідуальні й дружинові золоті і срібні медалі в Українській збірній на ІІ-й Олімпіяді в Торонто.

Плавацька ланка після чотирирічних віцечемпіонатів здобула вдев'яте в своїй історії клюбовий чемпіонат УСЦАК. Золоті, срібні й бронзові нагороди УСЦАК здобули такі наші плаваки/-чки/: Т. Бокало, Т. Джонстон, Д. Шолудко, Л. Підлуська, А. Підлуський, І. Білон, Х. Шалай, М. Надбережний і О. Січ.

В першенствах УСЦАК в настільному тенісі чемпіонату здобули: Ю. Храневич і С. Вишневський. В Українському турнірі ґольфа перше місце здобув Нестор Олесницький. В. ювілейному році Т-ва великого успіху добився чоловий шахіст „Ч. Січі" д-р О. Попович, здобувши першенство в турнірі майстрів „Ню Йорк Овпен", у якому, між іншим, переміг таких відомих міжнародних майстрів як Зальцман і Вайнштайн. В іншому турнірі „Вінтер Інтернашенел" між 46 учасниками д-р Попович зайняв 7-ме місце, але, що важливіше, виповнив свою першу норму на титул „Міжнародного Майстра", що його надає Міжнародна Федерація (ФІДЕ). Другий визначний шахіст „Ч. Січі" інж. Л. Блонарович був учасником турніру „Вірджінія Овпен", в якому здобув четверте місце.

Спортова школа відмітила 15-річчя

Успішно пройшов вишкіл в минулорічній Спортовій Школі, яка відсвяткувала своє 15-річчя. У вишколі взяло участь усіх 75 юначок й юнаків. З нагоди ювілею були відзначені пропам'ятними плякетами засновники і довголітні працівники: М. Стебельський, О. Твардовський, І. Чупенко, Є. Чижович, В. Василак, М. Бокало, І. Ориняк, прихильники — М. Богдан, З. Команицький і І. Олексин.

В ювілейному році Т-ва і Спортової Школи пресова референтура видала спеціяльне число журналу „Наш Спорт", в якому є задокументовані усі факти із діяльности та відбутих великих святкових спортових імпрез.

Вибір Управи на 1985 рік

По закінченні звітувань і дискусії над ними Контрольна комісія уділила уступаючій Управі абсолюторію з признанням. На внесок Номінаційної комісії, збори вибрали Управу на біжучий рік в такому складі: М. Стебельський — голова (вшістнадцяте за порядком), О. Твардовський — перший заступник, керівник спортової активности і пресовий референт, П. Біназеський — другий заступник, Ярослава Олесницька — третя заступниця, О. Труш — секретар, Н. Мамчак — англомовний секретар, Надя Бакун — фінансова секретарка, Д. Бобеляк — фінансовий секретар господарчої секції, О. Напора, Дарія Біназеська, Ґейл Вислоцька — імпрезові, І. Ориняк — референт зовнішніх зв'язків і Фед. програми, В. Бакун, А Гбур, Б. Кравчук, Б. Науменко і Є. Бренич — провідники дружин копаного м'яча, С. Моравська-Гейлі і П. Гунчак — провідники відбиванкових дружин, д-р З. Матківський — теніс, д-р Р. Слиж і Марія Бокало — плавання, Н. Олесницький — гольф, Ю. Храневич — настільний теніс, Д. Кулик — шахи; Контрольна комісія: О. Сташків, Р. Лапичак і І. Лишик; Товариський суд: Люба Лапичак, д-р Є. Перейма і мґр І. Хамуляк.

Між кількома внесками, що їх Збори затвердили, слід відмітити „Уповноваження Управи" скликати всегромадські наради в справі заходів придбання репрезентативного Культурно-Спортового Центру в північному Ню Джерзі. Після закінчення цих ділових зборів, відбулося товариське прийняття для їх учасників.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ТЕКЛЯ ГАРАСИМІВ,, член УНС Відд. 6-го ім. Т. Шевченка в Гавстінгс, Н.Й., померла 18-го грудня 1984 року на 85-му році життя. Нар. 15-го вересня 1899 року в Україні. Залишила в смутку мужа Пилипа, дочку Ольгу з мужем Марабейто і сина Михайла з дружиною Варварою; двоє внуків і дві сестри в Україні. Похорон відбувся 21-го грудня 1984 року.

Вічна Їй Пам'ять!
Іван Пециляк, секр.

СТЕФАН ПАВЛЮК, член УНС Відд. 473-го Т-ва ім. сотн. Ю. Головінського в Монтреалі, Канада, помер 19-го грудня 1984 року на 76-му році життя. Нар. 1908 року в Путятинцях, Рогатин, Україна. Членом УНС став 1962 року. Залишив у смутку дружину Параню і брата Михайла в Україні. Похорон відбувся 21-го грудня 1984 року на цвинтарі Нотр Дам де Неж в Монтреалі, Канада.

Вічна Йому Пам'ять!
Віра Баніт, секр.

КАТЕРИНА АННА ХОМА, член УНС Відд. 112-го ім. св. Марії в Пармі, Огайо, померла 24-го листопада 1984 року на 60-му році життя. Нар. 12-го квітня 1924 року в Клівленді, Огайо. Членом УНС стала 1943 року. Залишила в смутку мужа Івана і синів: Кеннета, Вейна, Алена і Ківена. Похорон відбувся 28-го листопада 1984 року на цвинтарі св. Хреста в Клівленді, Огайо.

Вічна Їй Пам'ять!
Марія Капраль, секр.

ПАВЛО ОСІНЧАК, член УНС Відд. 305-го в Маґоной Ситі, Па., помер 24-го грудня 1984 року на 74-му році життя. Нар. 1910 року в Йонкерсі, Н.Й. Членом УНС став 1970 року. Залишив у смутку дружину Юлію. Похорон відбувся на цвинтарі св. Марії в Маґоной Ситі, Па.

Вічна Йому Пам'ять!
Маргарета Гентош, секр.

ВОЛОДИМИР БУТКОВСЬКИЙ, член УНС Відд. 270-го ім. св. Івана Хрестителя в Джерзі Ситі, Н.Дж., помер 27-го грудня 1984 року на 69-му році життя. Нар. 20-го травня 1915 року в Нюарку, Н.Дж. Членом УНС став 1943 року. Залишив у смутку дружину Анну, сина Володимира, дочку Маріянну, 4-ох внуків, невістку і зятя і брата Стефана. Похорон відбувся 31-го грудня 1984 року на цвинтарі Норт Арлінґтон, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!
С. Островський, секр.

ІВАН ЗАРИЦЬКИЙ, член УНС Відд. 361-го Т-ва „Дністер" в Ню Йорку, Н.Й., помер 31-го грудня 1984 року на 82-му році життя. Нар. 1902 року в Звенигороді, пов. Бібрка, Україна. Членом УНС став 1943 року. Залишив у смутку дружину Марію; синів Володимира і Павла; 4-ох внуків та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 3-го січня 1985 року на цвинтарі Оливна Гора в Ню Йорку.

Вічна Йому Пам'ять!
С. Чума, секр.

АНЄЛЯ КЕФОР, член УНС Відд. 69-го в Ню Йорку, Н.Й., померла 8-го січня 1985 року на 88-му році життя. Нар. 24-го жовтня 1897 року в Україні. Членом УНС стала 1926 року. Залишила у смутку мужа Дмитра, дочку Анну Пешнак, сина Павла, 5 внуків і 7 правнуків. Похорон відбувся 12-го січня 1985 року на цвинтарі в Фішкіллі, Н.Й.

Вічна Їй Пам'ять!
Іван Різник, секр.

АННА ЧІГЕР, член УНС Відд. 94-го ім. М. Шашкевича в Гемтремку, Миш. померла 4-го січня 1985 року на 67-му році життя. Нар. 1918 року в Дітройті, Миш. Членом УНС стала 1938 року. Залишила у смутку доньку Ніколь Дедон Похорон відбувся 8-го січня 1985 року на цвинтарі Меморіял Парк, в Лос Ґатос, Каліф.

Вічна Їй Пам'ять!
Роман Татарський, секр.

АННА ҐОЙ, член УНС Відд. 94-го ім. Маркіяна Шашкевича в Гемтремку, Миш., померла 5-го січня 1985 року. Нар. 1921 року. Членом УНС стала 1940 року. Залишила у смутку мужа Андрія. Похорон відбувся 8-го січня 1985 року на цвинтарі Мавнт Олівет в Дітройті, Миш.

Вічна Їй Пам'ять!
Роман Татарський, секр.

ІВАН В. ВІНСЕНТ, член УНС Відд. 476-го Б-ва св. Михаїла в Гадсоні, Н.Й., помер 8-го січня 1985 року на 63-му році життя. Нар. 1921 року в Ітака, Н.Й. Членом УНС став 1969 р. Залишив у смутку дружину Гелен, сина Івана, брата і сестру. Похорон відбувся 11-го січня 1985 р. на цвинтарі св. Хреста.

Вічна Йому Пам'ять!
Секретар.